

@VerityIran

ContactUs@VerityIran.com

اوت ۲۰۱۴

ایران در دوران روحانی: بعد از گذشت یک سال

بعد از گذشت یک سال از دوره مسئولیت روحانی می توان گفت که مدیریت اقتصادی ایران باید مورد تقدیر قرار گیرد. اما رکود اقتصادی کماکان بسیار شدید می باشد و وضعیت ممکن است حتی بدتر شود. در این ماه ما به بحران آب در ایران خواهیم پرداخت. نظر ما این است که فقط در صورت حل شدن مسئله تحریمها می توان به آینده تجارت در ایران امیدوار بود

بعد از معامله صورت گرفته در مورد مسئله هسته ای در ماه گذشته محافظه کاران در تهران و واشنگتن گفتگوها را کم اهمیت جلوه دادند اما بازار اثر این مانورهای سیاسی را در نظر گرفته و تجار کماکان امیدوارند که تا زمان به پایان رسیدن مهلت گفتگوها در نوامبر پیشرفتهایی حاصل شود

مهمترین عامل شکل دهنده وضعیت اقتصادی ایران مذاکرات هسته ای می باشد و سرمایه گذاران با تجربه قادرند که شعارهای تبلیغاتی در مورد مهلت گفتگوها را نادیده بگیرند و به مسائل اساسی توجه کنند. سخنان تحریک آمیز مقام معظم رهبری در مورد این که گفتگوها با ایالات متحده آمریکا بی فایده است باعث شد تا بسیاری از تندروها از وی حمایت کنند و در نتیجه نظر رئیس جمهور روحانی که خوشبینی خود را در این مورد ابراز داشته بود برای تقریباً یک هفته نادیده گرفته شد. اما بازارها به روند دو قدم به جلو و یک قدم به عقب در مذاکرات با غرب عادت کرده اند و نظر ما این است که تهدیدات تندروها معمولاً در تحلیلهای مربوط به وضعیت بازار در نظر گرفته می شود

در این ماه صندوق بین المللی پول از دولت روحانی به دلیل مدیریت اقتصادی کارآمدش در طول سال گذشته تقدیر نمود. اما نظر ما در مورد ریسکهای موجود بدبینانه تر است. مدیر بخش خاورمیانه و آسیای مرکزی در صندوق بین المللی پول گفت: روند تثبیت وضعیت در ایران شکل گرفته وی به بهبود محسوس وضعیت تورم اشاره نمود که صندوق بین المللی پول محاسبه نموده از بیش از ۴۰ درصد در زمانی که روحانی دوران مسئولیت خود را آغاز نمود به بیش از ۲۵ درصد رسیده. صندوق بین المللی پول پیشبینی نموده که رشد تولید ناخالص داخلی در سال جاری ایرانی ۱٫۵ درصد سخنان معاون رئیس جمهور نوبخت در باشد. در سال ۱۳۹۰ تولید ناخالص داخلی ۵٫۸ درصد کاهش یافت و در سال بعد نیز باز هم کاهش یافته بود روز بعد مطابق با این پیشبینی بود. وی پیشبینی نمود که روند رشد منفی ایران امسال به پایان خواهد رسید. محاسبات ما که بر اساس آمارهای رسمی اما نرخ تورم و گزارشهای دریافتی از وضعیت کنونی شکل گرفته اند نشان می دهند که وضعیت تورم واقعا به سرعت در حال بهبود یافتن می باشد قبلاً بسیار بیش از آمار رسمی تورم بود و نظر به میزان نقدینگی که هنوز بسیار زیاد است نرخ تورم در سال ۱۳۹۲ کماکان بسیار زیاد و حدود ۳۳ درصد بود

پیشبینی ما در مورد تولید ناخالص داخلی نیز بدبینانه تر است. اقتصاددانان ما انتظار ندارند که حداقل تا سال ۱۳۹۳ اصلاً رشدی صورت گیرد و این نیز بستگی به این فرضیه دارد که تغییر محسوس در وضعیت تحریمهای بین المللی حاصل نشود. اما خطر شکست خوردن گفتگوها این پیشبینی را کاملاً تغییر خواهد داد و در این صورت وضع بدتر خواهد شد. ما انتظار داریم که شکست گفتگوها باعث شود که وضعیت تقاضا در بازار با شوک سنگینی مواجه شود. در نتیجه صادرات کاهش خواهد یافت و دولت مخارج خود را ثابت نگاه خواهد داشت و سرمایه گذاری نیز متوقف خواهد شد و در نتیجه خانوارها نیز میزان مصرف خود را کاهش خواهند داد

@VerityIran

ContactUs@VerityIran.com

در واقع با وجود علائم مثبت موجود اقتصاد ایران کماکان با رکود بسیار شدیدی مواجه است. آمار مربوط به اشتغال نشان می دهد که در آغاز سال تعداد شغل‌های موجود در بخش تولیدات صنعتی ۷۰۰۰۰۰۰ کمتر از سال قبل بود. مخارج مربوط به مواد غذایی هر سال ۱۴ درصد کاهش می یابند و این مسئله نباید اصلاً باعث تعجب شود چرا که تورم مرتباً از حقوق کارمندان بیشتر افزایش می یابد. این ماه حتی وزیر اقتصاد و امور مالی گفت که در دو سال گذشته قدرت خرید ۲۰ درصد کاهش یافته

نظر ما در مورد سال اول دوران قدرت روحانی این است که برنامه اقتصادی وی بسیار هوشمندانه تدوین شده و به شکلی حرفه ای به اجرا درآمده‌ها بدون کاهش تحریمها برنامه وی ناگزیر ناقص خواهد ماند

اولویت روحانی تثبیت وضعیت ورود پول به بازار و سر و سامان دادن به وضعیت مالی دولت و در نتیجه اعتماد سازی نسبت به وضعیت اقتصادی می باشد. اما بدون یک محرک لازم در بخش دولتی (مخارج بخش دولتی از ۱۹,۵ درصد تولید ناخالص داخلی در ۱۳۹۰ به کمتر از ۱۵ درصد در سال گذشته کاهش یافت)، روحانی امید خود را به بخش خصوصی بسته تا بلکه بخش خصوصی بتواند به بهبود دادن وضعیت اقتصادی کمک کند. اما اعتماد تجار مرتباً در حال نوسان می باشد و در صورتی که مذاکرات امسال به طرز بدی خاتمه یابند شرکتهای خصوصی در لبه پرتگاه قرار خواهند گرفت. اعتماد تجار به این بستگی دارد که بالاخره پیشرفت قابل توجهی بر سر مسئله تحریمها حاصل شود. اما اگر چنین پیشرفتی صورت نگیرد آنگاه حساب ایران می ترکد. منابع ما گزارش داده اند که تعداد شرکتهایی که هنوز ورشکسته نشده اند ولی پولی در اختیار ندارند در حال افزایش می باشد. آنها با استفاده از اعتبارات خود به کار خود ادامه داده اند و هنوز به این امید نشسته اند که پیشرفت محسوسی بر سر مسئله تحریمها حاصل شود. هر چه این شرکتهای بیشتر منتظر بمانند سرمایه بیشتری را از دست خواهند داد. این ماه یک مشاور ارشد دولت روحانی، آقای ترکان، اظهار داشت که حجم واقعی بدهیهای بد در نظام بانکی ممکن است هم اکنون ۱۶۰ تریلیون ریال باشد (حدود ۵۱ میلیارد دلار) و این رقم دو برابر رقم پیشبینی شده می باشد. این مسئله فقط یکی از ابعاد شوکی را نشان می دهد که در صورت شکست مذاکرات به بخش مالی وارد خواهد شد و بر سراسر اقتصاد ایران نیز تأثیر خواهد گذاشت

کمبود آب در ایران در سال جاری باعث ایجاد مشکل جدیدی برای اقتصاد ایران شده که اهمیت آن کمتر از مشکلات ناشی از تحریمها نیست و بنا اما آیا وجوه لازم برای جلوگیری از وقوع این فاجعه موجود می باشند؟. براین باید هرچه زودتر سرمایه گذاری لازم صورت گیرد

جیره بندی آب اکنون در شهرهای سراسر کشور به اجرا درآمده. این ماه مدیر شرکت آب تهران گفت که ذخایر تهران فقط ۴۰ روز کفاف خواهند داد و مصرف آب باید ۲۵ درصد کاهش یابد تا این ذخایر بتوانند تا فصل پاییز دوام آورند. کمبود آب باعث نابودی مناطق روستایی در اصفهان شده و درصد از ذخایر خود را در دو دهه گذشته از دست داده. دریاچه ارومیه در شمال غرب در معرض یک فاجعه زیست محیطی قرار گرفته چرا که ۹۵ کمبود آب در ایران یکی از نتایج رشد جمعیت و صنعتی شدن در مناطق خشک می باشد. اما سوء مدیریت منجمه کمبود شدید سرمایه گذاری در زیر ساختها و وضعیت عجیب پارانه ها که باعث افزایش بی رویه مصرف شده نیز عوامل دیگری می باشند که باعث به وجود آمدن این وضعیت شده برای مثال، شهر دوم ایران، مشهد، ذخایر آب در معرض خطر مطلق دارد که سرچشمه آن اند. این وضعیت از دید رؤسای امنیتی ایران پنهان نمانده در افغانستان میباید

تحلیلگران محاسبه نموده اند که در دهه آینده سیستم آبیاری به ۱۰۰ میلیارد دلار (۳۱۳ تریلیون ریال) سرمایه گذاری نیاز دارد و به نظر می رسد که جلوگیری از نابودی کامل دریاچه ارومیه به ۴ میلیارد دلار (۱۲,۵ تریلیون ریال) سرمایه گذاری نیاز داشته باشد. برای درک بهتر این موضوع باید گفت که این رقم معادل حدود ۱۵ درصد از کل سرمایه گذاریهای صورت گرفته در اقتصاد ایران در طول یک سال می باشد. روحانی بارها بر اهمیت بحران آب تاکید نموده. ایران به تاریخچه مهندسی و صنعت آبیاری خود افتخار می کند و همه از این تاریخچه به خوبی اطلاع دارند. بنا براین ممکن است راه حلی پیدا شود. اما حل این مسئله به سرمایه گذاری زیادی نیاز دارد و تحریمها دولت را از نظر مالی در مضیقه قرار داده اند. ما عقیده داریم که این میزان سرمایه گذاری بدون کاهش تحریمها امکان پذیر نیست

بر طبق گزارشهای دریافتی از ماه ژوئن تا ماه ژوئیه صادرات نفت ایران به چین ۵ درصد افزایش یافته اند. این صادرات نسبت به همین زمان در سال گذشته ۴۰ درصد افزایش یافته اند. اما تحریمها هنوز درآمدها را به درآمدهای حاصل از معاملات پایاپای محدود نموده اند

سهم چین هنوز ۵۵۰۰۰۰ بشکه در روز می باشد و این نزدیک به سهم آن در قبل از سال ۲۰۱۲ می باشد. اما مسئله مهم این است که هنوز پیشرفتی در مورد تبدیل درآمدهای ایران از این معاملات به پول نقد صورت نگرفته چرا که تحریمها ایران را ناچار کرده اند که با پول خود کالاهای چینی بخرد. نظر ما این است که با وجود آن که ایران هنوز توان تولید زیادی دارد چین برداشت نفت خود از ایران را به طرز محسوسی افزایش نداده و این مسئله بیانگر نیاز واقعی به نفت ایران در بازار جهانی می باشد. کل صادرات نفت خام ایران هنوز فقط کمی بیش از ۱ میلیون بشکه در روز می باشد و این میزانی است که قرار داد موقت تعیین نموده. بنا براین علائم موجود نشان می دهند که مشتریهای ایران و حتی چین هنوز مایل نیستند که تحریمها را نقض کنند. اگر مقامات ایالات متحده آمریکا تصمیم بگیرند که محدودیتها را افزایش دهند ما پیشبینی می کنیم که احتمال بسیاری وجود دارد که مشتریهای ایران نیز از این تصمیم تبعیت کنند

تصمیم روسیه به چرخش ناگهانی و نادیده گرفتن قول خود مبنی بر انجام یک معامله ماهانه ۱,۵ میلیارد دلاری نفتی با ایران باعث تعجب در سراسر صنعت نفت شد و شرکت ملی نفت ایران نیز دست خالی ماند

در روز ۵ اوت وزارت انرژی روسیه خبر داد که یک معامله پر منفعت و پنج ساله برای سواپ نفت با ایران انجام داده که به طور محسوسی میزان تولید ایران را افزایش خواهد داد. اما فقط یک روز بعد وزارت انرژی روسیه بیانیه خود را کاملاً نادیده گرفت و انتظارات را کاهش داد و گفت که هنوز بر سر حجم (نفت مورد استفاده) توافقی صورت نگرفته. این گامی بود که مقامات روسی به اشتباه برداشتند چرا که این یک مسئله بسیار اختلاف بر انگیز دیپلماتیک و حقوقی می باشد. در واقع متخصصین ما در این صنعت اظهار داشته اند که چنین توافقی نمی توانست دستاوردی داشته باشد چرا که محدودیتهای عملی بسیاری وجود داشت. سواپ نفت خام می توانست برای روسیه بسیار مشکل ساز باشد چرا که روسیه در کنار بنادر بزرگ پالایشگاههای بزرگی در اختیار ندارد که بتوانند از این نفت استفاده کنند. به علاوه چنین کاری باعث اجرای تحریمهای ایالات متحده آمریکا و اتحادیه اروپا نیز می شد و بدون شک باعث انزوای بیشتر بانکها و کمپانیهای انرژی روسی می شد. ما عقیده داریم که انجام چنین کاری ریسک بزرگی برای مقامات روسی بود

